

AGENCIJA ZA PLAĆANJA
U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU
I RURALNOM RAZVOJU

PAYING AGENCY
FOR AGRICULTURE, FISHERIES
AND RURAL DEVELOPMENT

www.apprrr.hr

Zagreb, svibanj 2023.

**AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU**

STRATEGIJA ZA BORBU PROTIV PRIJEVARA

Zagreb, svibanj 2023.

Sadržaj

1. UVOD.....	5
1.1. Svrha Strategije.....	5
1.2. Cilj Strategije.....	5
2. PRAVNI OKVIR	6
2.1. Definicija nepravilnosti i prijevara.....	6
2.2. Opći okvir za zaštitu financijskih interesa EU u Republici Hrvatskoj.....	7
2.3. AFCOS Sustav u Republici Hrvatskoj.....	11
2.4. Procesuiranje kaznenih djela na štetu financijskih interesa EU	12
2.5. Europski javni tužitelj	13
3. PREVENCIJA.....	14
3.1. Podizanje svijesti.....	14
3.2. Dobro upravljanje i dobro postavljene kontrole.....	15
3.3. Upravljanje rizicima vezano uz pojavu nepravilnosti/prijevara.....	15
3.4. Analiza podataka i alat ARACHNE	16
4. UPRAVLJANJE SUKOBOM INTERESA.....	17
5. POSTUPANJE.....	17
6. IZVJEŠTAVANJE.....	18
7. PRAĆENJE POSTUPANJA.....	18
8. PREGLED/AŽURIRANJE STRATEGIJE U SKLADU S NAJBOLJOM PRAKSOM.....	19
9. STUPANJE NA SNAGU.....	19

SKRAĆENICE

AFCOS	Sustav putem kojeg se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem zaštite financijskih interesa EU i neposredne suradnje s Europskim uredom za borbu protiv prijevara
APRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ARPA	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije
EFJP	Europski fond za jamstva u poljoprivredi
EK	Europska komisija
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
EPPO	Ured europskog javnog tužitelja
EU	Europska Unija
AFCOS-služba	Služba za koordinaciju sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u korištenju fondova Europske unije
OLAF	Europski ured za borbu protiv prijevara
UFEU	Ugovor o funkcioniranju Europske unije
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika

Na temelju članka 29. točke 12. Statuta Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Izmjena i dopuna Statuta Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju od 27. prosinca 2012. godine, ravnatelj Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju donosi

STRATEGIJU ZA BORBU PROTIV PRIJEVARA

1. UVOD

Strategija za borbu protiv prijevara za razdoblje 2023.-2027. godine (u daljnjem tekstu: Strategija) Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja) daje sveobuhvatan okvir za podršku svim djelatnicima za upravljanje nepravilnostima i prijevarama na razini Agencije za plaćanja.

1.1. Svrha Strategije

Svrha ove Strategije je osigurati učinkovitu i djelotvornu zaštitu financijskih interesa Europske unije i Republike Hrvatske u provedbi Zajedničke poljoprivredne politike, odnosno izdataka Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR).

Strategija definira alate za poduzimanje svih nužnih mjera, uključujući zakonodavne, regulatorne i administrativne mjere, kako bi zaštitile financijske interese EU-a, posebno sprječavanjem, otkrivanjem i ispravljanjem nepravilnosti i prijevara.

Svrha antikorupcijske politike je zaštita financijskih interesa Europske unije, povrat bilo kojeg pogrešno isplaćenog iznosa kao posljedice nepravilnosti, prevencija slične nepravilnosti u budućnosti, revizija sustava i procedura kako bi se osiguralo da se takve nepravilnosti ne ponove u budućnosti, te suradnja s Europskom Komisijom (gdje je potrebno) i s drugim zemljama kako bi se identificirale i suzbile prekogranične prijevare.

1.2. Cilj Strategije

- poboljšati učinkovitost upravljanja nepravilnostima na razini Agencije za plaćanja
- u potpunosti integrirati upravljanje nepravilnostima u kulturu Agencije za plaćanja

- ugraditi upravljanje nepravilnostima u procese planiranja i donošenja odluka kao standard
- osigurati da se okvir za prevenciju, detekciju, postupanje, praćenje i izvještavanje o nepravilnostima iskomunicira i razumije na svim razinama Agencije za plaćanja
- osigurati da upravljanje nepravilnostima obuhvaća sva područja rizika u odnosu na nepravilnosti/prijevare
- uvođenje i primjena učinkovitih alata kako bi se smanjila opasnost od prijevare u okviru financijske pomoći od strane Agencije za plaćanja
- podržavanje elemenata kontrole upravljanja Agencije za plaćanja koji olakšavaju sprječavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevare
- osiguravanje odgovarajućih čimbenika kojima se sprječava počinjenje prijevare pomoću svih mogućih alata dostupnih Agenciji za plaćanja.

Aktivnosti vezane za sprječavanje, otkrivanje i odgovor na prijevaru su sastavni dio kontrole upravljanja, a njihov detaljni opis je uključen u relevantne operativne procedure Agencije za plaćanja.

2. PRAVNI OKVIR

2.1. Definicija nepravilnosti i prijevare

Nepravilnost ima značenje utvrđeno člankom 1. stavkom 2. Uredbe (EZ-a, Euratoma) br. 2988/95, odnosno predstavlja svako kršenje odredbi zakonskih propisa Zajednice uzrokovano činom ili propustom gospodarskog subjekta koji narušava ili bi narušio opći proračun Zajednice, bilo smanjivanjem bilo gubitkom prihoda iz vlastitih sredstava koji se ubiru neposredno u ime Zajednice, ili neopravdanim izdacima koji bi teretili proračun Zajednice (članak 2. stavak 1. točka a) Uredbe (EU) br. 2021/2116).

Najsigurniji način za smanjivanje nepravilnosti je učiniti ih **neprihvatljivima** za različite sudionike ili subjekte. Nepravilnosti se mogu pojaviti u bilo kojoj fazi trajanja projekta ili programa, kao i u svakodnevnom poslu. Sustavi koji su uspostavljeni da osiguraju otkrivanje i sprječavanje nepravilnosti moraju obuhvatiti cijeli životni ciklus poslovanja.

Rizik prijevare je rizik povezan s namjernim djelovanjem na štetu Agencije za plaćanja.

2.2. Opći okvir za zaštitu financijskih interesa EU u Republici Hrvatskoj

Europsko zakonodavstvo

Nakon što je Republika Hrvatska postala punopravna članica EU dana 1. srpnja 2013. godine, obvezna je ispunjavati obveze iz **članaka 310. i 325. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)**. Sukladno navedenim člancima EU i države članice obvezne su suzbijati prijevare i sva druga nezakonita djelovanja koja su usmjerena protiv financijskih interesa EU. Od država članica se zahtijeva zaštita financijskih interesa Europske Unije na isti način kao i zaštita nacionalnih financijskih interesa, te su dužne koordinirati svoje djelovanje usmjereno na zaštitu financijskih interesa Unije od prijevara.

Nadalje, članak 317. UFEU ističe obvezu primjene načela zdravog financijskog upravljanja pri izvršavanju proračuna EU od strane država članica u suradnji s Europskom komisijom.

Agencija za plaćanja obvezna je osigurati provedbu učinkovite i organizirane politike upravljanja rizicima prijevara i osiguranja učinkovitog sustava za sprječavanje prijevara sukladno propisima kako slijedi:

- 1) **Provedbena Odluka Komisije** od 28. listopada 2022. o odobravanju strateškog plana u okviru ZPP-a Hrvatske za razdoblje 2023.–2027. za potporu Unije koja se financira iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.
- 2) **Provedbena Uredba Komisije (EU) 2023/130** od 18. siječnja 2023. o utvrđivanju pravila za provedbu Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća o prikazivanju sadržaja godišnjeg izvješća o uspješnosti.
- 3) **Uredba (EU) 2021/2115** EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013.

- 4) **Uredba (EU) 2021/2116** EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1306/2013.

Članak 59. (1) Zaštita financijskih interesa Unije

*Države članice u okviru ZPP-a, poštujući sve primjenjive upravljačke sustave, donose sve zakone i druge propise te poduzimaju sve druge potrebne mjere za **osiguravanje učinkovite zaštite financijskih interesa Unije**, uključujući učinkovitu primjenu kriterija prihvatljivosti rashoda utvrđenih u članku 37. Ti se propisi i mjere posebice odnose na sljedeće:*

- a) provjere zakonitosti i pravilnosti operacija koje se financiraju iz EFJP-a i EPFRR-a, uključujući na razini korisnika i kako je utvrđeno u strateškim planovima u okviru ZPP-a;*
- b) **osiguravanje učinkovitog sprečavanja prijevара**, posebice u područjima visokog rizika, a koje djeluje odvraćajuće, pri čemu uzimaju u obzir troškove i koristi te proporcionalnost mjera;*
- c) **sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti i prijevare**;*
- d) određivanje kazni koje su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće u skladu sa pravom Unije ili, ako to nije slučaj, nacionalnim pravom te pokretanje sudskih postupaka u tom smislu, prema potrebi;*
- e) **povrat neopravdanih plaćanja** zajedno s pripadajućim kamatama te, prema potrebi, pokretanje sudskih postupaka u tu svrhu, uključujući za nepravilnosti u smislu članka 1. stavka 2. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2988/95.*

Članak 62. Klauzula o zaobilaženju

Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe prava Unije, države članice poduzimaju učinkovite i proporcionalne mjere kako bi se izbjeglo zaobilaženje odredaba prava Unije i osiguralo, osobito, da se niti jedna pogodnost koju predviđa poljoprivredno zakonodavstvo ne odobrava fizičkoj ili pravnoj osobi kod koje se utvrdi da su uvjeti za stjecanje tih pogodnosti stvoreni umjetno i u suprotnosti s ciljevima tog zakonodavstva.

- 5) **UREDBA (EU) 2021/785** EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa Unije za borbu protiv prijevара i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 250/2014.

- 6) **Delegirana Uredba Komisije (EU) 2022/127 od 7.prosinca 2021.** o dopuni Uredbe (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća pravilima o agencijama za plaćanja i drugim tijelima, financijskom upravljanju, poravnanju računa, sredstvima osiguranja i upotrebi eura.

Prilog I. – (B) Standardi koji se odnose na ljudske resurse

- iv. *odgovarajuće **osposobljavanje osoblja** na svim operativnim razinama, uključujući **jačanje svijesti o prijevarama**, i provedbu politike rotiranja osoblja na osjetljivim položajima ili, u protivnom, pojačanog nadzora;*
- v. *poduzimanje odgovarajućih mjera radi **izbjegavanja i otkrivanja mogućih rizika od sukoba interesa** u smislu članka 61. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 u pogledu izvršavanja funkcija agencije za plaćanja u odnosu na osobe s utjecajem i na osjetljivim položajima u agenciji za plaćanja i izvan nje. Ako postoji rizik od sukoba interesa, uspostavljene su mjere kojima se osigurava primjena tog članka.*

Prilog I. – (C) Procjena rizika

Agencija za plaćanja osigurava:

- i. utvrđivanje ciljeva agencije za plaćanja kako bi se omogućilo utvrđivanje i procjena rizika povezanih s tim ciljevima;
- ii. **utvrđivanje rizika** za postizanje njezinih ciljeva, uključujući moguće **nepravilnosti ili prijave**, te analizu tih rizika radi utvrđivanja načina upravljanja rizikom;
- iii. u pogledu rizika od mogućih prijevara, strategiju za borbu protiv prijevara koja uključuje **mjere za suzbijanje prijevara** i svih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije. Te mjere uključuju sprečavanje i otkrivanje prijevara te uvjete za istraživanje prijevara i mjere za ispravljanje prijevara i odvratanje, s proporcionalnim i odvratajućim sankcijama;
- iv. provedbu mjera za sprečavanje i ublažavanje rizika;
- v. utvrđivanje i ocjenjivanje promjena koje bi mogle znatno utjecati na sustav unutarnje kontrole;
- vi. redovito preispitivanje procjene rizika i mjera uspostavljenih za sprečavanje ili ublažavanje utvrđenih rizika.

- 7) **Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/128** od 21. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu agencija za plaćanja i drugih tijela, financijskog upravljanja, poravnanja računa, provjera, sredstava osiguranja i transparentnosti.

Članak 1. (4)(c) Postupak za akreditaciju agencija za plaćanja

- (c) u kojoj su mjeri uspostavljeni postupci i sustavi prikladni za očuvanje sigurnosti proračuna Unije, uključujući **mjere za suzbijanje prijevара koje se temelje na analizi rizika.**

- 8) **UREDBA (EU) 2021/2117** EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije.
- 9) **UREDBA (EU) 2020/2220** EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 23. prosinca 2020. o utvrđivanju određenih prijelaznih odredaba za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u godinama 2021. i 2022. i izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013 i (EU) br. 1307/2013 u pogledu sredstava i primjene u godinama 2021. i 2022. te Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu sredstava i raspodjele takve potpore u godinama 2021. i 2022.

Nacionalno zakonodavstvo

U okviru nacionalnog zakonodavstva, zaštita financijskih interesa EU u Republici Hrvatskoj uređuje se **člankom 155, Zakona o proračunu („Narodne novine“ br. 87/2008, 136/12, 15/15, 144/2021):**

- ◆ Republika Hrvatska kao korisnica sredstava Europske unije osigurava zaštitu financijskih interesa Europske unije uspostavljanjem sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS).

2.3. AFCOS Sustav u Republici Hrvatskoj

AFCOS (*Anti Fraud Coordination Structure*) je sustav kroz koji se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem zaštite financijskih interesa EU, te neposredna suradnja s Europskim uredom za borbu protiv prijevара (OLAF).

U Republici Hrvatskoj AFCOS sustav obuhvaća:

- akreditirana tijela koja upravljaju i/ili koriste sredstva EU (**Sustav izvještavanja o nepravilnostima**);
- tijela koja se bave suzbijanjem nepravilnosti, prijevara, korupcije ili nekog drugog oblika nezakonitih aktivnosti u sustavu (**AFCOS mreža**);
- Ministarstvo financija – **Služba za koordinaciju sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u korištenju fondova Europske unije (AFCOS-služba)**, koja u AFCOS sustavu ima koordinativnu ulogu i predstavlja glavnu kontakt točku Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF).

Sustav izvještavanja o nepravilnostima

Osnovna funkcija Sustava izvještavanja o nepravilnostima, unutar kojeg je Agencija za plaćanja, je izvještavanje o nepravilnostima koje su utvrđene u skladu s internom procedurom za upravljanje nepravilnostima.

AFCOS mreža

AFCOS mreža osnovana je radi postizanja pune operativnosti AFCOS sustava u okviru kojeg se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj te neposredna suradnja s OLAF-om.

AFCOS mrežu čine tijela koja se bave suzbijanjem prijevara, korupcije ili drugog oblika nepravilnosti u sustavu:

- Ministarstvo pravosuđa
- Ministarstvo unutarnjih poslova
- Ministarstvo financija – Porezna uprava, Carinska uprava, Sektor za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole, Ured za sprječavanje pranja novca, Sektor za financijski i proračunski nadzor
- Ministarstvo gospodarstva – Uprava za sustav javne nabave
- Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

- Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije.

U rad AFCOS mreže mogu se po potrebi uključiti i druga tijela.

Služba za koordinaciju sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u korištenju fondova Europske unije (AFCOS-služba):

- ima koordinativnu ulogu između tijela u Sustavu izvještavanja o nepravilnostima te AFCOS mreže
- predstavlja kontakt točku OLAF-u
- osnovana je u Ministarstvu financija i operativno mora biti neovisna od bilo kojeg tijela u AFCOS sustavu.

OLAF

Misija Europskog ureda za sprječavanje prijevara (OLAF) jest zaštita financijskih interesa Europske unije, a time i interesa njezinih građana te ugleda europskih institucija.

OLAF obnaša ovlasti Komisije u smislu obavljanja vanjskih administrativnih istraga u svrhu jačanja borbe protiv prijevara, korupcije i svih ostalih nezakonitih aktivnosti koje negativno utječu na financijske interese EU, ali i svaki čin ili aktivnost subjekata kojima se krše pravila EU.

U svrhu osiguravanja učinkovite zaštite financijskih interesa Zajednice, Komisija zajedno s OLAF-om može obavljati provjere dokumenata i inspekcijske poslove te one na licu mjesta u skladu s proceduralnim odredbama koje se uređuju u Uredbi Vijeća (EK, Euratom) br. 2185/1996 od 11. studenoga 1996. i provođenje istraga u skladu Uredbe Vijeća br. 883/2013 od 11. rujna 2013. godine.

2.4. Procesuiranje kaznenih djela na štetu financijskih interesa EU

U okviru kaznenog zakonodavstva, zaštita financijskih interesa propisana je **člankom 258. stavkom 5. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/2018, 126/2019, 84/2021, 114/2022)** o kaznenom djelu - **subvencijska prijevara** (nezakonito prisvajanje subvencija, dotacija, poticaja, potpora, premija i drugih vrsta rashoda).

AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

2.5. Europski javni tužitelj

Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) neovisno je tijelo Europske unije odgovorno za **istrage, kazneni progon i podizanje optužnica za kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima EU-a**, što uključuje:

- prijevare
- korupciju
- pranje novca
- prekogranične prijevare u području PDV-a.

EPPO je **započeo s radom 1. lipnja 2021.**

Uloga i struktura EPPO-a

Uloga

Misija EPPO-a suzbijanje je prijevara usmjerenih protiv financija EU-a. Ured je **ovlašten za istrage i kazneni progon kaznenih djela kojima se šteti financijskim interesima EU-a.**

EPPO provodi prekogranične istrage **prijevara povezanih sa sredstvima EU-a čiji iznos premašuje 10 000 eura** ili prekograničnih prijevara u području PDV-a koje su izazvale štetu veću od 10 milijuna eura. Pritom blisko surađuje s nacionalnim tijelima kaznenog progona, kao i s drugim tijelima, poput Eurojusta i Europol.

Struktura

EPPO ima **dvoslojnu strukturu**, tj. središnju i nacionalnu razinu.

1. Središnja razina

Središnja razina sa sjedištem u Luxembourggu sastoji se od glavnog europskog tužitelja i kolegija tužitelja.

Glavni europski tužitelj upravlja EPPO-om, organizira njegov rad i zastupa Ured pri kontaktima s institucijama EU-a, državama članicama i zemljama izvan EU-a.

Kolegij tužitelja odgovoran je za utvrđivanje strategije i internih pravila EPPO-a te osiguravanje usklađenosti među predmetima i unutar samih predmeta. Čine ga glavna europska tužiteljica i tužitelji iz država članica sudionica.

Ujedno nadzire istrage i kazneni progon koje provode delegirani europski tužitelji na nacionalnoj razini. Vijeće je u srpnju 2020. imenovalo 22 europska tužitelja.

2. Nacionalna razina

Nacionalna razina sastoji se od delegiranih europskih tužitelja i stalnih vijeća.

Delegirani europski tužitelji, koji potječu iz 22 zemlje EU-a koje sudjeluju u EPPO-u, odgovorni su za provedbu kaznenih istraga i kaznenog progona. Djeluju potpuno neovisno o svojim nacionalnim tijelima.

Stalna vijeća prate i vode istrage te donose operativne odluke.

Iako je nadležnost EPPO-a ograničena na države članice sudionice, EPPO će surađivati s drugim državama članicama koje u njemu ne sudjeluju.

3. PREVENCIJA

Prevenција uključuje:

- podizanje svijesti - razvijanje djelotvorne unutarnje i vanjske komunikacije te odnosa s javnošću, vezano za mehanizme sprječavanja nepravilnosti i prijevара s ciljem postizanja percepcije kod korisnika da se prijеваре uspješno otkrivaju i procesuiraju;
- razmjena stručnih znanja i najboljih praksi;
- jačanje pravnog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije;
- osiguranje prikladnih uvjeta za prijavu nepravilnosti;
- edukacija djelatnika za prepoznavanje nepravilnosti i sumnji na prijeveraru;
- dobro upravljanje i dobro postavljene kontrole;
- upravljanje rizicima vezano uz pojavu nepravilnosti/prijeverara.

3.1. Podizanje svijesti

Podizanje svijesti djelatnika Agencije za plaćanja u području zaštite financijskih interesa EU predstavlja jedan od osnovnog načela učinkovite metode prevencije pojave nepravilnosti i prijeverara.

Edukacija o pravilima postupanja pri uočavanju nepravilnosti i prijevarena podiže senzibilizaciju i osvještavanje potrebe za suzbijanje svih oblika nepravilnosti i prijevarena.

Potencijalnim korisnicima projekata dostupne su sve informacije vezano za pravilno postupanje i korištenje sredstava pomoći EFJP i EPFRR na službenim stranicama Agencije za plaćanja (www.apprrr.hr) u vidu izdanih pravilnika za svaku mjeru, vodiča za korisnike, pitanja i odgovora korisnika vezanih za specifično ulaganje/mjeru, te predložaka i uputa za popunjavanje prijave/zahtjeva.

Putem interneta dostupne su baze podataka o dodjeli sredstava, statistički podaci, periodične analize, kao i elektronska adresa za prijavljivanje nepravilnosti i prijevarena.

3.2. Dobro upravljanje i dobro postavljene kontrole

Upravljanje rizicima znači utvrđivanje potencijalnih događaja koji bi mogli imati negativan učinak na ostvarivanje ciljeva organizacije, procjenjivanje vjerojatnosti njihovog ostvarenja i učinaka koje bi njihovo ostvarenje moglo polučiti, pravodobno utvrđivanje i poduzimanje mjera kako bi se ti rizici minimalizirali, a time negativni učinci izbjegli odnosno smanjili.

3.3. Upravljanje rizicima vezano uz pojavu nepravilnosti/prijevarena

Sustav upravljanja rizicima vezano za pojavu nepravilnosti i prijevarena osigurava da uspostavljeni sustavi unutarnjih kontrola na odgovarajući način pokrivaju rizike pojave nepravilnosti i prijevarena.

Akreditacijski kriterij za Agenciju za plaćanja uključuje element procjene rizika sukladno članku 59. Uredbe (EU) 2021/2116 i delegirane Uredbe br. 2022/127 i provedbene Uredbe br. 2022/128.

Glavni ciljevi analize rizika prijevarena su:

- učinkovito upravljanje rizika prijevarena poduzimanjem mjera za smanjenje
- provođenje odgovarajućih mjera za borbu protiv prijevarena.

Upravljanje rizicima financijskih prijevarena uključuje mjere za smanjenje rizika od prijevarena, povećanje efektivnosti sprečavanja, otkrivanja i reagiranja na zloupotrebu i smanjenje gubitka generiranih postojećim zloupotrebama.

Svrha je procjene rizika od prijevare osigurati zaštitu nacionalnih i EU financijskih interesa, učinkovito otkrivajući pojave nepravilnosti i prijevare uz sveuobuhvatnu kontrolu rizika omogućujući održavanje prihvatljive razine izloženosti riziku.

3.4. Analiza podataka i alat ARACHNE

Preventivnim tehnikama ne može se osigurati potpuna zaštita od prijevare i zato su potrebni sustavi kojima će se omogućiti pravovremeno otkrivanje prijevarnog postupanja. Takve tehnike uključuju *analitičke postupke* za isticanje anomalija (npr. alati za dubinsku analizu podataka, kao što je alat ARACHNE), čvrsti mehanizmi prijavljivanja i tekuće procjene rizika.

ARACHNE je alat za procjenu rizika koji je razvila Europska komisija, a kojim se odabir projekata, provjere upravljanja i revizija mogu učiniti učinkovitijima te dalje mogu ojačati utvrđivanje, sprječavanje i otkrivanje prijevare.

Alat za procjenu rizika Arachne najsuvremenija je tehnologija za dubinsku analizu i obogaćivanje podataka. Sve naprednije mogućnosti prikupljanja, pohrane i analize podataka predstavljaju priliku u borbi protiv prijevare.

Primjenom te napredne tehnologije:

- pridonosi se djelotvornosti i učinkovitosti provjera upravljanja, a time i poboljšanju kapaciteta ljudskih potencijala za pregled dokumentacije i provjere na licu mjesta;
- omogućuje da se tijekom određenog vremena dokumentira veća učinkovitost i djelotvornost provjere upravljanja;
- spriječit će se potencijalne nepravilnosti i time smanjiti broj pogrešaka;
- uspostavlja se učinkovita i razmjerna mjera protiv prijevare;
- analizom podataka može se znatno obogatiti postupak procjene rizika, podaci se mogu usporediti s podacima drugih organizacija u javnom ili privatnom sektoru (npr. porezna tijela, tijela državne uprave, tijela nadležna za provjeru kreditne sposobnosti) i mogu se otkriti moguće visokorizične situacije čak i prije dodjele sredstava.

Tijekom cjelokupne provedbe sustava kontrola, Agencija za plaćanja može u svrhu sprečavanja pokušaja prijevare i nepravilnosti koristiti ARACHNE sustav za procjenu rizika

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&intPageId=3587&langId=hr>

te

poduzimati daljnje radnje u skladu s dobivenim rezultatima.

4. UPRAVLJANJE SUKOBOM INTERESA

Agencija za plaćanja je u svrhu poštivanja akreditacijskog kriterija u okviru Zajedničke poljoprivredne politike obvezna poduzeti potrebne mjere za izbjegavanje sukoba interesa pri izvršavanju proračuna EU-a u okviru podijeljenog upravljanja.

Svaki radnik je dužan odvojiti svoje vlastite interese od interesa Agencije za plaćanja.

Svaki radnik je dužan suzdržati se od poduzimanja bilo kakvih radnji koje bi mogle dovesti do sukoba njegovih osobnih interesa s interesima RH i EU-a, odnosno izbjegavati sve vrste izravnog ili neizravnog osobnog sukoba interesa s mogućim negativnim učinkom na Agenciju za plaćanja.

Sukob interesa postoji ako je ugroženo nepristrano i objektivno obnašanje zbog obiteljskih, emotivnih, političkih ili nacionalnih razloga, ekonomskog interesa ili drugog izravnog ili neizravnog osobnog interesa sukladno članku 61, Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

Etičkim kodeksom radnika Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (KLASA: 024-02/22-02/0010, URBROJ: 343-0100/01-22-001) su propisane mjere za izbjegavanje i otkrivanje mogućeg sukoba interesa koji se odnosi na ljudske resurse u skladu s Financijskom uredbom (Uredba (EU, Euratom) br. 2018/1046), odnosno Smjernicama o izbjegavanju i upravljanju sukobom interesa na temelju navedene Financijske uredbe (2021/C 121/01).

5. POSTUPANJE

Postupanje s utvrđenim nepravilnostima i sumnjama na prijevaru osigurani su:

- primjenom nacionalnih/EU zakonskih okvira vezanih uz područje upravljanja nepravilnostima i sumnjama na prijevaru

- primjenom odgovarajućih metodologija, pravila i procedura u odobravanju i kontroli projekata
- primjenom procedure za nepravilnosti kod uočavanja sumnje na nepravilnosti ili prijave
- kontinuiranom izobrazbom djelatnika Agencije za plaćanja
- poštivanjem rokova
- dobrom međuinstitucionalnom suradnjom i angažiranjem stručnjaka.

Kod učinkovitog postupanja osigurava se zaštita financijskih interesa EU, stvara povjerenje javnosti u ispravno korištenje sredstava pomoći EU, smanjuje rizik pogrešaka, sudskih postupaka kao i pritužbi korisnika.

U slučaju da rezultat provođenja kontrola upućuje na elemente kaznenog djela (sumnja na prijevaru), Agencija za plaćanja odmah po saznanju o sumnji na prijevaru obavještava Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH).

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti postupa se sukladno internoj proceduri za upravljanje nepravilnostima.

6. IZVJEŠTAVANJE

Agencija za plaćanja kao dio Sustava za izvještavanje dužna je tromjesečno izvještavati o nepravilnostima pri korištenju sredstava pomoći EU. Izvještavanje o nepravilnostima, kako interno tako i Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF), provodi se u skladu s internom procedurom za upravljanje nepravilnostima.

7. PRAĆENJE POSTUPANJA

Praćenje postupanja s utvrđenim nepravilnostima i sumnjama na prijevaru podrazumijeva poduzimanje odgovarajućih mjera za uklanjanje uočenih nedostataka i/ili za izvršenje povrata nepravilno isplaćenih sredstava, kao i praćenje kaznenog ili drugog postupka.

Učinkovito praćenje za otvorene slučajeve utvrđenih nepravilnosti ili sumnji na prijevaru podrazumijeva poduzimanje odgovarajućih mjera za uklanjanje uočenih nedostataka odmah nakon odluke o utvrđenoj nepravilnosti (osigurava se dobra praksa u cjelokupnom procesu upravljanja nepravilnostima).

U svrhu osiguranja učinkovitog praćenja postupanja potrebno je osigurati:

- unaprjeđenje praćenja postupanja s utvrđenim nepravilnostima i sumnjama na prijevaru
- poboljšanje međuinstitucionalne suradnje (s tijelima u AFCOS sustavu, EK, OLAF-om, itd.).

8. PREGLED/AŽURIRANJE STRATEGIJE U SKLADU S NAJBOLJOM PRAKSOM

Revidiranje Strategije osigurat će se sukladno razvoju procesa upravljanja nepravilnostima.

Redovita procjena postojeće Strategije i usklađenosti sa standardima, te redovite procjene standarda za utvrđivanje mogućnosti za poboljšanje, omogućiti će da Strategija i procesi odražavaju trenutno najbolju praksu u upravljanju nepravilnostima.

Unutarnje i vanjske revizije prate provedene aktivnosti vezane za upravljanje nepravilnostima. Sukladno objektivnoj ocjeni o adekvatnosti upravljanja nepravilnostima i provedenim kontrolama, omogućiti će revidiranje procesa upravljanja nepravilnostima i ažuriranje Strategije.

9. STUPANJE NA SNAGU

Ova Strategija stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 024-02/23-01/0001
URBROJ: 343-0100/01-23-002

Zagreb, 5. svibanj 2023. godine

RAVNATELJ

ANTUN VUJIĆ

